

I

(Tagħrif)

**OPINJONI TAL-KONTROLLUR EWROPEW GHALL-PROTEZZJONI
TAD-DATA**

Opinjoni tal-Kontrollur Ewropew għall-Protezzjoni tad-Data dwar il-Proposta għal Direttiva tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar iż-żamma ta' data pproċessata b'konnessjoni mad-dispożizzjoni ta' servizzi tal-komunikazzjoni elettronici pubbliċi u li temenda d-Direttiva 2002/58/KE (COM (2005) 438 finali)

(2005/C 298/01)

IL-KONTROLLUR EWROPEW GHALL-PROTEZZJONI TAD-DATA,

Wara li kkunsidra t-Trattat li jstabbilixxi l-Komunità Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 286 tiegħu,

Wara li kkunsidra l-Karta tad-Drittijiet Fundamentali ta' l-Unjoni Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 8 tagħha,

Wara li kkunsidra d-Direttiva 95/46/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ta' l-24 ta' Ottubru 1995 dwar il-protezzjoni ta' individwi fir-rigward ta' l-ipproċessar ta' data personali u dwar il-moviment hieles ta' tali data ⁽¹⁾ u d-Direttiva 2002/58/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-12 ta' Lulju 2002 dwar l-ipproċessar ta' data personali u l-protezzjoni tal-privatezza fis-settur tal-komunikazzjonijiet elettronici (id-Direttiva dwar il-privatezza u l-komunikazzjonijiet elettronici) ⁽²⁾,

Wara li kkunsidra r-Regolament (KE) Nru 45/2001 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-18 ta' Diċembru 2000 dwar il-protezzjoni ta' individwi fir-rigward ta' l-ipproċessar ta' data personali mill-istituzzjonijiet u l-korpi Komunitarji u dwar il-moviment hieles ta' tali data ⁽³⁾, u b'mod partikolari l-Artikolu 41 tiegħu,

Wara li kkunsidra t-talba għal opinjoni b'konformità ma' l-Artikolu 28 (2) tar-Regolament (KE) Nru 45/2001 li waslet fit-23 ta' Settembru 2005 mill-Kummissjoni;

ADOTTA L-OPINJONI LI ĠEJJA:

I Introduzzjoni

tkun imsemmija fil-preambolu tad-direttiva.

1. L-EDPS jilqa' l-fatt li huwa kkonsultat abbażi ta' l-Artikolu 28 (2) tar-Regolament (KE) Nru 45/2001. Madankollu, bil-ħsieb tal-karattru obbligatorju ta' l-Artikolu 28 (2) tar-Regolament (KE) Nru 45/2001, din l-opinjoni għandha

2. L-EDPS jagħraf l-importanza li aġenziji ta' infurzar tal-liġi ta' l-Istati Membri jkollhom l-istrumenti legali meħtieġa kollha għad-dispożizzjoni tagħhom, b'mod partikolari fil-ġlieda

⁽¹⁾ ĠU L 281, tat-23.11.1995, p. 31.

⁽²⁾ ĠU L 201, tal-31.7.2002, p. 37.

⁽³⁾ ĠU L 8, tat-12.1.2001, p. 1.

kontra t-terroriżmu u kriminalità serja oħra. Disponibbiltà adegwata ta' ċerta *data* dwar it-traffiku u l-lok ta' servizzi elettronici pubbliċi tista' tkun strument kruċjali għal dawk l-aġenziji ta' infurzar tal-liġi u tista' tikkontribwixxi għas-sigurtà fiżika ta' persuni. Barra minn hekk, għandu jiġi nnutat li dan ma jimplikax awtomatikament il-htieġa ta' l-istrumenti l-godda kif previst fil-proposta preżenti.

3. Huwa għaldaqstant evidenti li l-proposta għandha impatt konsiderevoli fuq il-protezzjoni ta' *data* personali. Jekk wiehed jikkunsidra l-proposta mill-perspettiva tal-protezzjoni tad-*data* biss, id-*data* dwar it-traffiku u l-lok m'għandhiex tinzamm affattu bil-ghan ta' infurzar tal-liġi. Huwa minhabba raġunijiet ta' protezzjoni tad-*data* li d-Direttiva 2002/58/KE tistabbilixxi bhala prinċipju tal-liġi li d-*data* dwar it-traffiku għandha tiġi mhassra minnufih hekk kif il-hażna ma tkunx aktar mehtieġa għal finijiet relatati mal-komunikazzjoni nnifisha (inklużi finijiet ta' kontijiet). Eżenzjonijiet għal dan il-prinċipju tal-liġi huma soġġetti għal kondizzjonijiet stretti.

4. F'din l-opinjoni, l-EDPS għandu jenfasizza l-impatt tal-proposta fuq il-protezzjoni tad-*data* personali. L-EDPS għandu barra minn hekk jiehu kont tal-fatt li, minkejja l-importanza tal-proposta għall-infurzar tal-liġi, jista' jkun li ma tirriżultax f'kaħda għall-persuni mid-dritt fundamentali tagħhom li jkollhom il-privatezza tagħhom protetta.

5. Wiehed irid iħares lejn din l-opinjoni ta' l-EDPS fid-dawl ta' dawn il-konsiderazzjonijiet. L-EDPS qed jippjana approċċ bilanċjat, fejn il-htieġa u l-proporzjonalità ta' l-interferenza mal-protezzjoni tad-*data* għandhom rwol ċentrali.

6. Fir-rigward tal-proposta nnifisha, wiehed irid iħares lejha bhala reazzjoni għall-inizjattiva mir-Repubblika Franċiża, l-Irlanda, ir-Renju ta' l-Iżvezja u r-Renju Unit għal Deċiżjoni Kwadru dwar iż-żamma ta' *data* pproċessata u mahżuna b'konnessjoni mal-proviżjoni ta' servizzi tal-komunikazzjonijiet elettronici disponibbli pubblikament jew *data* dwar *networks* tal-komunikazzjonijiet pubbliċi bil-ghan tal-prevenzjoni, l-investigazzjoni, il-kxif u l-prosekuzzjoni ta' kriminalità u reati kriminali inkluż it-terroriżmu ("l-abbozz ta' Deċiżjoni Kwadru"), li kienet miċhuda mill-Parlament Ewropew (fil-proċedura ta' konsultazzjoni).

7. L-EDPS ma ġiex ikkonsultat dwar l-abbozz ta' Deċiżjoni Kwadru, u lanqas ma ta opinjoni fuq inizjattiva tiegħu stess. L-EDPS mhux bi ħsiebu jaġti opinjoni għalissa dwar l-abbozz ta' Deċiżjoni Kwadru, imma fl-opinjoni preżenti ser jirreferi

għal dan l-abbozz ta' deċiżjoni, fejn jikkunsidra li dan ikun ta' użu.

II Osservazzjonijiet ġenerali

L-impatt tal-proposta fuq il-protezzjoni ta' data personali

8. Huwa essenzjali għall-EDPS li l-proposta tirrispetta d-drittijiet fundamentali. Miżura legiżlattiva li tagħmel hsara lill-protezzjoni garantita mil-liġi Komunitarja u b'mod aktar partikolari mill-każistika tal-Qorti tal-Ġustizzja u l-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem mhix hi biss inaċċettabbli, imma hija wkoll illegali. Iċ-ċirkustanzi fis-soċjetà setghu inbidlu minhabba attakki terroristiċi, imma dan ma jistax ikollu bhala effett il-fatt li standards għoljin ta' protezzjoni fl-istat tad-dritt jkunu kompromessi. Il-liġi taġti protezzjoni irrispettivament mill-htigijiet reali ta' l-infurzar tal-liġi. Barra minn hekk, il-każistika nnifisha tippermetti għal xi eċċez-zjonijiet, jekk ikun mehtieġ f'soċjetà demokratika.

9. Il-proposta għandha impatt dirett fuq il-protezzjoni mogħtija mill-Artikolu 8 tal-Konvenzjoni Ewropea għall-Protezzjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem u l-Libertajiet Fundamentali (il-"ECHR"). Skond il-każistika tal-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem:

— Il-hażna ta' informazzjoni dwar individwu kienet ikkunsidrata bhala interferenza mal-hajja privata, minkejja l-fatt li ma kien fiha l-ebda *data* sensittiva (Amann ⁽¹⁾).

— L-istess japplika għall-prattika ta' 'metering' ta' telefonati, li jinvolvi l-użu ta' apparat li jirreġistra b'mod awtomatiku n-numri ddaġati fuq telefon u l-hin u kemm damet kull telefonata (Malone ⁽²⁾).

— Ġustifikazzjonijiet għal interferenza għandha tegħleb l-effett negattiv li l-eżistenza nnifisha tad-dispożizzjonijiet legiżlattivi in kwistjoni jista' jkollha fuq is-suġġetti (Dudgeon ⁽³⁾).

10. L-Artikolu 6 (2) tat-Trattat dwar l-UE jipprovdi li l-Unjoni għandha tirrispetta d-drittijiet fundamentali, kif garantiti mill-ECHR. Fil-paragrafu preċedenti ġie muri li, skond il-każistika tal-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem, l-obbligu li tinzamm *data* jaqa' taht il-firxa ta' applikazzjoni ta' l-Artikolu 8 ECHR u li hemm il-htieġa ta' sentenza urġenti li tirrispetta l-

(1) Sentenza ta' l-ECHR tas-16 ta' Frar 2000, Amann, 2000-II, Appl. 27798/95.

(2) Sentenza ta' l-ECHR tat-2 ta' Awwissu 1984, Malone, A82, Appl. 8691/79.

(3) Sentenza ta' l-ECHR tat-22 ta' Ottubru 1981, Dudgeon, A45, Appl. 7525.

kriterji tas-sentenza Dudgeon. Il-htieġa u l-proporzjonalità ta' l-obbligu għaż-żamma ta' data – sa l-estremità tiegħu – iridu jiġu murija.

11. Barra minn hekk, il-proposta għandha impatt enormi fuq prinċipji ta' protezzjoni tad-*data* rikonoxxuti mil-liġi Komunitarja:

- Id-*data* trid tinzamm għal perijodu itwal sew mill-perijodi normali għaż-żamma minn fornituri ta' servizzi tal-komunikazzjonijiet elettronici disponibbli pubblikament jew minn *network* tal-komunikazzjonijiet pubbliku (iż-żewġ servizzi minn issa 'l quddiem huma msejha bhala "fornituri").
- Taht id-Direttiva 2002/58/KE, b'mod aktar partikolari l-Artikolu 6 tagħha, *data* tista' tingabar u tinhazen biss għal raġunijiet direttament relatati mal-komunikazzjoni nnifisha, inklużi finijiet ta' kontijiet+⁽¹⁾. Wara, id-*data* trid tiġi mhassra (suġġetta għal eċċezzjonijiet). Taht il-proposta preżenti, iż-żamma għall-fini ta' infurzar ta' liġi kriminali hija obbligatorja. Il-punt ta' tluq huwa għalhekk kontrarju.
- Id-Direttiva 2002/58/KE tiżgura sigurtà u kunfidenzjalità. Din il-proposta ma tistax twassal għal *loopholes* f'dak il-qasam; salvagwardji stretti huma meħtieġa u l-limitazzjoni ta' l-għan għandha tkun iċċarata.
- L-introduzzjoni ta' l-obbligu ta' żamma ta' *data*, kif previst mill-proposta, twassal għal *databases* sostanzjali u għandha riskji partikolari għas-suġġett tad-*data*. Wiehed jista' jahseb fl-użu kummerċjali tad-*data*, kif ukoll dwar l-użu tad-*data* għal "operazzjonijiet ta' sajd" u/jew l-estrazzjoni ta' *data* minn awtoritajiet ta' infurzar tal-liġi jew servizzi tas-sigurtà nazzjonali.

12. Fl-ahhar nett, il-protezzjoni tal-hajja privata, kif ukoll il-protezzjoni ta' *data* personali ġew rikonoxxuti t-tnejn li huma fil-Karta dwar id-Drittijiet Fundamentali, kif ġie msemmi fil-Memorandum ta' Spjegazzjoni.

13. L-impatt tal-proposta fuq il-protezzjoni ta' *data* personali jeħtieġ analiżi profonda. F'din l-analiżi, l-EDPS jiehu kont ta' l-elementi msemmija hawn u jikkonkludi li aktar salvagwardji huma meħtieġa. Referenza sempliċi għall-qafas legali eżistenti dwar il-protezzjoni tad-*data* (b'mod partikolari, id-direttivi 95/46/KE u 2002/58/KE) mhix biżżejjed.

Il-htieġa ta' żamma ta' data dwar it-traffiku u l-lok

14. L-EDPS ifakkar fil-konkluzjoni tad-9 ta' Novembru 2004 tal-Grupp ta' Hidma dwar il-Protezzjoni ta' *Data* ta' l-

Artikolu 29 dwar l-abbozz ta' Deciżjoni Kwadru. Il-Grupp ta' Hidma ddikjara li ż-żamma obbligatorja ta' *data* dwar it-traffiku, taht il-kondizzjonijiet previsti fl-abbozz ta' Deciżjoni Kwadru, mhix aċċettabbli. Din il-konkluzjoni kienet *inter alia* bbażata fuq in-nuqqas li tiġi pprovduta kwalunkwa evidenza dwar il-htieġa taż-żamma għal finijiet ta' ordni pubbliku, minhabba l-fatt li analiżi uriet li l-aktar ammont sinifikattiv ta' *data* dwar it-traffiku mitluba mill-infurzar tal-liġi ma kinitx antika aktar minn sitt xhur.

15. Skond l-EDPS, il-konsiderazzjonijiet tal-Grupp ta' Hidma dwar il-Protezzjoni tad-*Data* ta' l-Artikolu 29 imsemmija hawn fuq għandhom ikunu l-punt tat-tluq għall-valutazzjoni tal-proposta preżenti. Madankollu, ir-riżultat ta' dawn il-konsiderazzjonijiet ma jistgħux sempliċiment jiġu trasposti għall-proposta preżenti. Wiehed irid jiehu kont tal-fatt li ċ-ċirkustanzi jistgħu jinbidlu. Skond l-EDPS, l-iżviluppi li ġejjin jistgħu jkunu rilevanti għall-valutazzjoni.

16. L-ewwel nett, xi figuri ġew prodotti sabiex jintwera li fil-prattika *data* dwar it-traffiku li għandha sa sena hija mitluba mill-infurzar tal-liġi. Il-Kummissjoni kif ukoll il-Presidenza tal-Kunsill jagħtu importanza lil studju mill-pulizija tar-Renju Unit⁽²⁾ li juri li minkejja li 85 % tad-*data* dwar it-traffiku meħtieġa mill-pulizija ma kinitx antika aktar minn sitt xhur, id-*data* antika bejn 6 xhur u sena intużat f'investigazzjonijiet kumplessi f'reati aktar serji. Xi eżempji ta' każijiet kienu preżentati wkoll. Il-perijodu ta' żamma fil-proposta – sena għad-*data* tat-telefon – jirrifletti din il-prattika ta' infurzar tal-liġi.

17. L-EDPS mhux konvint li dawn il-figuri jirrapreżentaw l-evidenza tal-htieġa taż-żamma tad-*data* dwar it-traffiku sa sena. Il-fatt li f'xi każijiet id-disponibbiltà ta' *data* dwar it-traffiku u/jew dwar il-lok kienet ta' għajjnuna sabiex jissolva xi reat ma jfissirx awtomatikament li dik id-*data* hija meħtieġa (b'mod ġenerali) bhala għodda għall-infurzar tal-liġi. Madankollu, il-figuri ma jistgħux jiġu injorati. Huma jirrapreżentaw minn ta' l-inqas attentat serju sabiex tintwera l-htieġa taż-żamma. Barra minn hekk, il-figuri jindikaw b'mod ċar li perijodu ta' żamma għal aktar minn sena mhux meħtieġ mill-perspettiva tal-prattika attwali ta' infurzar tal-liġi.

18. It-tieni, il-possibiltajiet eżistenti għall-fornituri taht id-Direttiva 2002/58/KE għaż-żamma ta' *data* dwar it-traffiku għal finijiet ta' kontijiet mhumiex dejjem użati, minhabba li f'numru dejjem jikber ta' każijiet iż-żamma tad-*data* għal finijiet ta' kontijiet ma ssehh xejn (kards imhallsa minn qabel għal komunikazzjonijiet mobbli, abbonamenti b'rata fissa,

⁽²⁾ Libertà u sigurtà, li jinstab il-bilanċ ġust. Dokument mill-Presidenza Ingliża ta' l-Unjoni Ewropea tas-7 ta' Settembru 2005.

⁽¹⁾ Ara wkoll il-punt 3 ta' din l-opinjoni.

eċċ.). F'dawk il-kazijiet – li fil-prattika saru aktar ta' spiss – id-*data* dwar it-traffiku u l-lok mhux ser tiġi affattu mahżuna imma ser tiġi mħassra minnufih wara l-komunikazzjoni. L-istess japplika għal telefonati mingħajr suċċess. Dan jista' jkollu impatt fuq l-effettività ta' l-infurzar tal-liġi.

19. Barra minn hekk, dan l-iżvilupp fis-servizzi tat-telekomunikazzjonijiet jista' jwassal għal disturbi fil-funzjonament tas-suq intern, *inter alia* minhabba l-adozzjoni (imminent) ta' miżuri legiżlattivi fl-Istati Membri taht l-Artikolu 15 tad-Direttiva 2002/58/KE. Per eżempju, il-gvern Taljan dan l-aħhar ippubblika digriet li jobbliga lill-fornituri jahżnu *data* tat-telefon għal 4 snin. Dan l-obbligu ser jinvolvu spejjeż konsiderevoli fxi Stati Membri, bħall-Italja.

20. It-tielet, il-metodi ta' hidma ta' awtoritajiet ta' infurzar tal-liġi żviluppaw ukoll: investigazzjonijiet proattivi u l-użu ta' appoġġ tekniku saru aktar importanti. Dawn l-iżvilupp jeħtieġu li l-awtoritajiet jiddisponu minn għodda adegwata u fformulata b'mod preċiż sabiex ikunu jistgħu jagħmlu xogħlhom bir-rispett dovut għall-prinċipji ta' protezzjoni tad-*data*. Waħda mill-għodda li l-awtoritajiet fl-Istati Membri s-soltu jkunu jistgħu jagħmlu użu minnha hija l-preservazzjoni tad-*data*, jew, l-iffirzar ta' *data* tal-komunikazzjonijiet fuq talba f'investigazzjoni konkreta. Gie ddikjarat li din l-għodda, li fiha nnifisha għandha anqas impatt fuq dawk il-prinċipji mill-għodda li issa qed tiġi proposta (iż-żamma tad-*data*), tista' ma tkunx dejjem biżżejjed, b'mod partikolari li ma ssibx persuni involuti f'terroriżmu jew fi kriminalità serja ohra li qabel ma kienux suspettati bi kwalunkwe attività kriminali. Madankollu, hija meħtieġa aktar evidenza sabiex jiġi determinat jekk dan hux veru l-każ.

21. Ir-raba', it-thassib dwar attackki terroristiċi kiber. L-EDPS jikkondividi l-fehma kif espressa fil-kuntest tal-proposti dwar iż-żamma tad-*data*, li s-sigurtà fiżika hija, fiha nnifisha, ta' importanza suprema. Is-soċjetà jeħtieġ li tiġi protetta. Għal din ir-raġuni l-gvernijiet huma obbligati, fil-każ ta' attackki fuq is-soċjetà, li juru li jagħtu konsiderazzjoni serja lil din il-ħtieġa għall-protezzjoni u sabiex jinvestigaw jekk għandhomx jirreaġixxu permezz ta' l-introduzzjoni ta' miżuri legiżlattivi godda. M'hemm għalfejn jingħad li l-EDPS japprova bis-shih il-kompitu tal-gvernijiet – fil-livell nazzjonali kif ukoll fil-livell Ewropew – li jipproteġu lis-soċjetà u li juru li huma jagħmlu dak kollu li hu meħtieġ sabiex joffru protezzjoni, inkluża l-adozzjoni ta' miżuri godda, legittimi u effettivi bhala riżultat ta' l-investigazzjonijiet tagħhom.

22. L-EDPS jagħraf il-bidliet fiċ-ċirkustanzi, imma s'issa għadu mhux konvint mill-ħtieġa taż-żamma ta' *data* dwar it-traffiku u l-lok għal finijiet ta' infurzar tal-liġi, kif stabbilit fil-proposta. Jenfasizza l-importanza tal-prinċipju ta' liġi stabbilit mid-Direttiva 2002/58/KE li d-*data* dwar it-traffiku għandha tithassar hekk kif il-ħażna ma tkunx aktar meħtieġa għal

finijiet li mhumiex relatati mal-komunikazzjoni nnifisha. Barra minn hekk, il-figuri provduti ma jippruvawx li l-qafas legali eżistenti ma joffrix l-istrumenti li huma meħtieġa għall-protezzjoni tas-sigurtà fiżika, u lanqas li l-Istati Membri japplikaw bis-shih il-kompetenzi tagħhom taht il-liġi Ewropea sabiex jikkooperaw kif gie mogħti lilhom fil-qafas legali eżistenti (iżda mingħajr ir-riżultati li huma meħtieġa).

23. Madankollu, jekk il-Parlament Ewropew u l-Kunsill – wara bilanċjar bir-reqqa ta' l-interessi li hemm fin-nofs – jaslu għall-konklużjoni li l-ħtieġa taż-żamma ta' *data* dwar it-traffiku u l-lok hija murija biżżejjed, l-EDPS ikun tal-fehma li iż-żamma tista' tiġi ġġustifikata biss taht il-liġi Komunitarja sa fejn il-prinċipju tal-proporzjonalità jkun rispettata u jkunu provduti salvagwardji adegwati, b'konformità ma' din l-opinjoni.

Il-proporzjonalità

24. Il-proporzjonalità tal-miżura legiżlattiva ġdida proposta nnifisha tiddependi fuq is-sustanza tad-dispożizzjonijiet li tinkludi: tinkludi t-tweġiba adegwata u proporzjonata għall-ħtiġijiet tas-soċjetà?

25. L-ewwel konsiderazzjoni tinvolvi l-adeqwatezza tal-proposta: jista' wiehed jistenna li l-proposta żżid is-sigurtà fiżika ta' l-abitanti ta' l-Unjoni Ewropea? Raġuni waħda biex l-adeqwatezza tkun iddubitata, ta' spiss imsemija fid-dibattitu pubbliku, hija li d-*data* dwar it-traffiku u l-lok mhix dejjem marbuta ma' individwu speċifiku, u għalhekk konoxxenza dwar numru tat-telefon (jew numru IP) mhux dejjem necessarjament jiżvela l-identità ta' individwu. Raġuni ohra – u aktar serja – għal dubju hija dwar jekk l-eżistenza ta' *databases* ġiganteski tippermettiex jew le lill-awtoritajiet ta' infurzar tal-liġi jsibu faċilment dak li għandhom bżonn f'każ speċifiku.

26. L-EDPS huwa tal-fehma li iż-żamma ta' *data* dwar it-traffiku u l-lok waħedha mhix fiha nnifisha tweġiba adegwata jew effettiva. Miżuri addizzjonali huma meħtieġa, sabiex hekk ikun żgurat li l-awtoritajiet ikollhom aċċess immirat u rapidu għad-*data* meħtieġa f'każ speċifiku. Iż-żamma tad-*data* hija adegwata u effettiva biss jekk jeżistu magni tat-tiftix effettivi.

27. It-tieni konsiderazzjoni tmiss fuq in-natura proporzjonata tad-tweġiba. Sabiex tkun proporzjonata, il-proposta għandha:

— tillimita l-perijodi ta' żamma. Il-perijodi għandhom jirriflettu l-ħtiġijiet murija ta' infurzar tal-liġi.

— tillimita n-numru ta' *data* li trid tinħażen. Dan in-numru jrid jirrifletti l-ħtiġijiet murija ta' infurzar tal-liġi u għandu jkun żgurat li l-aċċess għal *data* ta' kontenut ma jkunx possibbli.

— ikun fiha miżuri ta' sigurtà adegwati, sabiex b'hekk ikunu limitati l-aċċess u l-użu ulterjuri, tiggarrantixxi s-sigurtà tad-*data* u tiżgura li s-suġġetti tad-*data* stess ikunu jistgħu jeżerċitaw id-drittijiet tagħhom.

28. L-EDPS jenfasizza l-importanza ta' dawn il-limitazzjonijiet stretti, b'salvagwardji adegwati bil-hsieb ta' aċċess limitat. Huwa tal-fehma li fil-perspettiva ta' l-importanza tat-tliet elementi msemmija fil-punt ta' hawn fuq, l-Istati Membri jistgħu – fir-rigward ta' dawn it-tliet elementi – ma jiehdux miżuri nazzjonali addizzjonali li jippreġudikaw il-proporzjonalità. Din il-htieġa għal armonizzazzjoni ser tkun elaborata taht IV.

Miżuri ta' sigurtà adegwati

29. L-effett tal-proposta ser ikun li l-fornituri ser jiddisponu minn *databases* li fihom ser tkun mahżuna ammont sinifikattiv ta' *data* dwar it-traffiku u l-lok.

30. L-ewwel nett, il-proposta ser ikollha tiżgura li l-aċċess għal u l-użu ulterjuri ta' din id-*data* jkun limitati, taht ċirkustanzi speċifikati biss u għal numru limitat ta' għanijiet speċifikati biss.

31. It-tieni, id-*databases* ser ikollhom ikunu protetti b'mod adegwat (sigurtà tad-*data*). Għal dan il-ghan, għandu jkun żgurat li fi tmiem il-perijodi ta' żamma, id-*data* tkun imhassra b'mod effiċjenti. M'għanhu jkun hemm l-ebda "dumping ta' *data*" jew sfruttament ta' *data*. Fi ftit kliem, dan jehtieġ sigurtà għolja tad-*data* u miżuri ta' sigurtà tekniċi u organizzattivi adegwati.

32. Sigurtà għolja tad-*data* hija saħansitra aktar importanti minhabba li l-fatt innifsu li d-*data* teżisti jista' jwassal għal domandi għal aċċess u użu, minn ta' l-inqas tliet gruppi ta' partijiet interessati:

— il-fornituri nnifishom. Huma jistgħu jkollhom it-tentazzjoni li jużaw id-*data* għall-ghanijiet kummerċjali tagħhom stess. Huma mehtieġa garanziji, li jipprevjenu l-ikkupjar ta' dawn il-fajls;

— l-awtoritajiet responsabbli mill-infurzar tal-liġi: il-proposta toffrilhom dritt ta' aċċess, iżda f'kazijiet speċifiċi biss u skond il-liġi nazzjonali (l-Artikolu 3 (2) tal-proposta). M'għandu jkun hemm l-ebda aċċess għal finijiet ta' estrazzjoni ta' *data* jew 'operazzjonijiet ta' sajd'. L-iskambju ta' *data* ma' awtoritajiet fi Stati Membri oħra għandu jkun irregolat b'mod ċar.

— servizzi ta' tagħrif sigriet (b'responsabbiltà mis-sigurtà nazzjonali).

33. Fir-rigward ta' l-aċċess minn servizzi tat-tagħrif sigriet, l-EDPS josserva li, taht l-Artikolu 33 TEU u l-Artikolu 64 KE intervenzjonijiet fit-tielet pilastru u l-ewwel pilastru ma għandhomx jaffettwaw l-eżerċizzju tar-responsabbiltajiet li jaqgħu fuq l-Istati Membri fir-rigward taż-żamma tal-liġi u l-ordni u s-salvagwardjar tas-sigurtà interna. Skond l-EDPS, dawn id-dispożizzjonijiet għandhom bhala effett li l-Unjoni Ewropea jonqosha l-kompetenza sabiex tikkontrolla l-aċċess ta' servizz tas-sigurtà u tat-tagħrif sigriet għad-*data* miżmuma mill-fornituri. Fi kliem ieħor, la l-aċċess ta' dawn is-servizzi għal *data* dwar it-traffiku u l-lok tal-fornituri, u lanqas l-użu ulterjuri ta' l-informazzjoni akkwistata minn dawn is-servizzi ma huma affettwati mil-liġi ta' l-Unjoni Ewropea. Dan huwa element li jrid jittiehed kont tiegħu fil-valutazzjoni tal-proposta. Huma l-Istati Membri li għandhom jieħdu l-miżuri mehtieġa sabiex jirregolaw l-aċċess mis-servizzi tat-tagħrif sigriet.

34. It-tielet, l-effetti deskritti fil-paragrafi preċedenti għandhom implikazzjonijiet potenzjali għas-suġġett tad-*data*. Huma mehtieġa salvagwardji addizzjonali sabiex ikun żgurat li hu jkun jista' b'mod sempliċi u rapidu jeżerċita d-drittijiet tiegħu bhala suġġett tad-*data*. L-EDPS jigbed l-attenzjoni għall-htieġa ta' kontroll effettiv fuq l-aċċess u l-użu ulterjuri, preferibbilment mill-awtoritajiet ġudizzjarji fl-Istati Membri. Is-salvagwardji għandhom japplikaw ukoll fil-każ ta' l-aċċess u l-użu ulterjuri tad-*data* dwar it-traffiku mill-awtoritajiet fi Stati Membri oħra.

35. F'dan il-kuntest, l-EDPS jirreferi għall-inizjattivi għal qafas legali ġdid dwar il-protezzjoni tad-*data* applikabbli għall-infurzar tal-liġi (fit-tielet pilastru tat-TUE). Fil-fehma tiegħu, qafas legali bhal dan jehtieġ salvagwardji addizzjonali u ma jistax jillimita ruħu għall-affermazzjoni mill-ġdid tal-prinċipji generali ta' protezzjoni tad-*data* fl-ewwel pilastru (!).

36. Ir-raba', hemm relazzjoni diretta bejn l-adegwatezza ta' miżuri ta' sigurtà u l-ispejjeż ta' dawn il-miżuri. Liġi adegwata dwar iż-żamma tad-*data* għandha għalhekk ikun fiha inċentivi għall-fornituri sabiex jinvestu f'infrastruttura teknika. Tali inċentiva tista' tkun li l-fornituri jkun kompensati għall-ispejjeż addizzjonali ta' miżuri ta' sigurtà adegwati.

37. F'sommarju, miżuri ta' sigurtà adegwati għandhom:

— jillimitaw l-aċċess għal u l-użu ulterjuri tad-*data*.

— jipprevedu għal miżuri ta' sigurtà tekniċi u organizzattivi adegwati għall-protezzjoni tad-*databases*. Dan jinkludi t-thassir adegwat tad-*data* fi tmiem ta' perijodu ta' żamma

(!) Ara, fl-istess sens, id-Dokument ta' Pożizzjoni dwar l-Infurzar tal-Liġi u l-Iskambju ta' Informazzjoni fl-UE, adottat fil-Konferenza tar-Rebbiegħa ta' l-Awtoritajiet Ewropej ta' Protezzjoni tad-*Data*, Krakow, 25-26 ta' April 2005.

u li jkun jirrikonoxxi t-talbiet għal aċċess u użu minn gruppi differenti ta' partijiet interessati.

- jiżguraw l-eżerċizzju tad-drittijiet tas-sugġetti tad-*data*, mhux billi jafferimaw mill-ġdid biss il-prinċipji generali ta' protezzjoni tad-*data*.
- ikun fihom inċentivi għall-fornituri sabiex jinvestu fl-infrastruttura teknika.

III Il-bażi legali u l-abbozz ta' deċiżjoni kwadru

38. Il-proposta hija bbażata fuq it-Trattat tal-KE, b'mod partikolari l-Artikolu 95 tiegħu, u hija mmirata, skond l-Artikolu 1 tagħha, lejn l-armonizzazzjoni ta' l-obbligi għall-fornituri fir-rigward ta' l-ipproċessar u ż-żamma ta' *data* dwar it-traffiku u l-lok. Hija tiddikjara li d-*data* għandha tkun provduta biss lill-awtoritajiet nazzjonali kompetenti f'każijiet individwali, relatati ma' reati kriminali, iżda thalli d-definizzjoni aktar preċiża tal-proposta kif ukoll l-aċċess għal u l-użu ulterjuri tad-*data* fid-diskrezzjoni ta' l-Istati Membri, sugġetti għas-salvagwardji ta' l-oqfsa Komunitarji eżistenti dwar il-protezzjoni tad-*data*.

39. F'dan ir-rigward, il-proposta għandha kamp ta' applikazzjoni aktar limitat mill-abbozz ta' deċiżjoni kwadru li hija bbażata fuq l-Artikolu 31 (1) (ċ) tat-TUE u li fiha dispożizzjonijiet addizzjonali dwar l-aċċess għal *data* miżmuma kif ukoll dwar talbiet għal aċċess minn Stati Membri oħra. Il-memorandum ta' spjegazzjoni jagħti ġustifikazzjoni ta' din il-limitazzjoni tal-firxa ta' applikazzjoni tal-proposta. Huwa jiddikjara li l-aċċess għal u l-iskambju ta' informazzjoni bejn aġenziji rilevanti ta' infurzar tal-liġi hija kwistjoni li taqa' lil hinn mill-kamp ta' applikazzjoni tat-Trattat tal-KE.

40. L-EDPS mhux konvint minn din id-dikjarazzjoni fil-memorandum ta' spjegazzjoni. Intervent mill-Komunità bbażat fuq l-Artikolu 95 KE (is-suq intern) jrid ikollu t-tnehhija ta' xkiel għall-kummerċ bħala l-għan prinċipali tiegħu. Skond il-każistika tal-Qorti tal-Ġustizzja, intervent ta' dan it-tip irid ikun ġenwinament adatt sabiex jikkontribwixxi għat-tnehhija ta' tali xkiel. Madankollu, fl-intervent tiegħu l-leġiżlatur Komunitarju jrid jiżgura r-rispett tad-drittijiet fundamentali (l-Artikolu 6 (2) TKE; ara Taqsima II ta' l-opinjoni). Minkejja dan kollu, l-istabbiliment fil-livell Komunitarju ta' regoli dwar iż-żamma ta' *data* fl-interess tas-suq intern, jista' jtlab li anki r-rispett tad-drittijiet fundamentali jkun ittrattat fil-livell tal-Komunità Ewropea. Jekk il-leġiżlatur Komunitarju ma jkunx seta' jstabbilixxi regoli dwar l-aċċess u l-użu ta' *data*, huwa ma jkunx seta' jissodisfa l-obbligu tiegħu taht l-Artikolu 6 tat-TKE ladarba r-regoli ta' l-aħhar huma indispensabbli sabiex ikun żgurat li d-*data* tkun miżmuma bir-rispett dovut għad-drittijiet fundamentali. Fi kliem iehor, skond l-EDPS, ir-regoli dwar l-aċċess, l-użu u l-iskambju tad-*data* huma inseparabbli mill-obbligu nnifsu ta' żamma tad-*data*.

41. Fir-rigward ta' l-istabbiliment ta' awtoritajiet kompetenti, l-EDPS jammetti li dan huwa r-responsabbiltà ta' l-Istati Membri. L-istess japplika għall-organizzazzjoni ta' l-infurzar tal-liġi u l-protezzjoni ġudizzjarja. Madankollu, att Komunitarju jista' jimponi kondizzjonijiet fuq l-Istati Membri dwar l-aċċess ta' awtoritajiet kompetenti, il-kontroll ġudizzjarju jew l-aċċess miċ-ċittadini għall-ġustizzja. Dawn id-dispożizzjonijiet jiżguraw li jkunu jeżistu mekkaniżmi adatti fil-livell nazzjonali sabiex tkun garantita l-effettività shiha ta' l-att, inkluż il-konformità shiha ma' leġiżlazzjoni ta' protezzjoni tad-*data*.

42. L-EDPS iqajjem punt iehor, relatat mal-bażi legali. Huwa fidejn il-leġiżlatura Komunitarja li tagħzel il-bażi legali xierqa u, għaldaqstant, il-proċedura leġiżlattiva xierqa. Din l-għażla tmur lil hinn mill-missjoni ta' l-EDPS. Madankollu, fid-dawl tal-kwistjonijiet fundamentali importanti in kwistjoni, fis-sitwazzjoni preżenti l-EDPS jesprimi preferenza qawwija għall-proċedura ta' ko-deċiżjoni. Din il-proċedura tikkostitwixxi proċess trasparenti ta' tehid ta' deċiżjonijiet bil-partecipazzjoni shiha tat-tliet istituzzjonijiet involuti u bir-rispett dovut għall-prinċipji li fuqhom hija mibnija l-Unjoni.

IV Il-htieġa għal armonizzazzjoni

43. Il-proposta għal direttiva tarmonizza t-tipi ta' *data* li trid tinzamm, il-perijodi ta' żmien li matulhom id-*data* għandha tinzamm, kif ukoll il-finijiet għal liema tista' tiġi fornuta d-*data* lill-awtoritajiet kompetenti. Il-proposta tippjana l-armonizzazzjoni shiha ta' dawn l-elementi. F'dan ir-rigward, hija ta' natura fundamentalment differenti mill-abbozz ta' Deċiżjoni Kwadru, li tipprevedi regoli minimi.

44. L-EDPS jenfasizza l-htieġa għal armonizzazzjoni shiha ta' dawn l-elementi, bil-hsieb tal-funzjonament tas-suq intern, il-htigijiet ta' infurzar tal-liġi u – fl-aħhar imma mhux l-anqas – l-ECHR u l-prinċipji ta' protezzjoni tad-*data*.

45. Fir-rigward tal-funzjonament tas-suq intern, l-armonizzazzjoni ta' l-obbligi ta' żamma ta' *data* tiġġustifika l-għażla tal-bażi legali tal-proposta (l-Artikolu 95 KE). Il-permess ta' differenzi essenzjali bejn il-liġijiet ta' l-Istati Membri ma jnehhix id-disturbi eżistenti fis-suq intern ta' komunikazzjonijiet elettronici li huma *inter alia* dovuti għall-adozzjoni (imminent) ta' miżuri leġiżlattivi fl-Istati Membri taht l-Artikolu 15 tad-Direttiva 2002/58/KE (ara l-punt 19 ta' din l-opinjoni).

46. Dan huwa saħansitra aktar importanti minhabba li għal ammont notevoli ta' komunikazzjonijiet elettronici, il-ġurisdizzjoni ta' aktar minn Stat Membru wiehed hija rilevanti. Eżempji illustrativi huma: telefonati trans konfini, *roaming*, qsim tal-fruntiera waqt komunikazzjonijiet mobbli, u l-użu ta' fornitur fi Stat Membru li mhux il-pajjiż ta' residenza ta' l-individwu.

47. Barra minn hekk, f'dan il-kuntest in-nuqqas ta' armonizzazzjoni jagħmel hsara lill-htigijiet ta' infurzar ta' liġi, peress li l-awtoritajiet kompetenti jkollhom jikkonformaw mal-htigiet legali differenti. Dan jista' jfikkell l-iskambju ta' informazzjoni bejn l-awtoritajiet ta' l-Istati Membri.

48. Fl-ahħar nett, l-EDPS jenfasizza – b'referenza għar-responsabbiltà tiegħu taht l-Artikolu 41 tar-Regolament 45/2001/KE – li l-armonizzazzjoni shiħa ta' l-elementi prinċipali inklużi fil-proposta hiġa indispensabbli għal konformità ma' l-ECHR u l-prinċipji ta' protezzjoni tad-data. Kwalunkwe miżura leġiżlattiva li tobbliga ż-żamma ta' data dwar it-traffiku u l-lok trid tillimita b'mod ċar in-numru ta' data li trid tinżamm, il-perijodi ta' żamma u (l-għanijiet ta') l-aċċess u l-użu ulterjuri tad-data, sabiex tkun aċċettabbli mill-perspettiva ta' protezzjoni tad-data u sabiex tkun konformi mal-htigiet ta' necessità u proporzjonalità.

V Kummenti dwar l-artikoli tal-proposta

Artikolu 3: Obbligu ta' żamma ta' data

49. L-Artikolu 3 huwa d-dispożizzjoni ewlenija tal-proposta. L-Artikolu 3(1) jintroduċi l-obbligu ta' żamma ta' data dwar it-traffiku u data dwar il-lok, filwaqt li l-Artikolu 3(2) jagħti effett lill-prinċipju ta' limitazzjoni ta' l-għan. L-Artikolu 3(2) jistabbilixxi tliet limitazzjonijiet importanti. Id-data miżmuma għandha tkun provduta biss:

- lill-awtoritajiet nazzjonali kompetenti;
- f'kazijiet speċifiċi;
- bil-għan tal-prevenzjoni, l-investigazzjoni, il-kxif u l-prosekuzzjoni ta' reati kriminali serji, bħat-terroriżmu u l-kriminalità organizzata.

L-Artikolu 3(2) jirreferi għal-leġiżlazzjoni nazzjonali ta' l-Istati Membri għall-ispeċifikazzjoni ta' limitazzjonijiet ulterjuri.

50. L-EDPS jilqa' l-Artikolu 3(2) bħala dispożizzjoni importanti imma jqis li l-limitazzjonijiet mhumiex preċiżi biżżejjed, li l-aċċess u l-użu ulterjuri għandhom esplicitament ikunu regolati taht id-direttiva u li salvagwardji addizzjonali huma meħtieġa. Kif intqal diġà fit-Taqsima III ta' din l-opinjoni, l-EDPS mhux konvint li n-non-inkluzjoni ta' dispożizzjonijiet (preċiżi) dwar l-aċċess u l-użu ulterjuri tad-data dwar it-traffiku u l-lok hiġa konsegwenza inevitabbli tal-baži legali tal-proposta (l-Artikolu 95 KE). Dan iwassal għall-kummenti li ġejjin.

51. L-ewwel nett: mhux speċifikat li partijiet interessati ohra, bħall-fornitur innifsu, ma għandhomx aċċess għad-data. Taht

L-Artikolu 6 tad-Direttiva 2002/58/KE, il-fornituri jistgħu jaċċessaw biss data dwar it-traffiku sa tmieġ il-perijodu li d-data tinżamm għal finijiet ta' kontijiet. Skond l-EDPS ma hemm l-ebda ġustifikazzjoni għal aċċess mill-fornituri jew minn partijiet interessati ohra minbarra l-aċċess previst taht id-Direttiva 2002/58/KE, u suġġett għall-kondizzjonijiet ta' dik id-direttiva.

52. L-EDPS jirrakkomanda ż-żieda ta' dispożizzjoni fit-test sabiex jiżgura li individwi għajr l-awtoritajiet kompetenti ma jkollhomx aċċess għad-data. Din id-dispożizzjoni tista' tkun ifformulata kif ġej: "id-data tista' tkun aċċessata u/jew proċessata biss bil-għan imsemmi fl-Artikolu 3(2)" jew "il-fornituri għandhom effettivament jiggarrantixxu li l-aċċess huwa mogħti biss lill-awtoritajiet kompetenti".

53. It-tieni: il-limitazzjoni għal kazijiet speċifiċi tidher li tipprobbixxi l-aċċess ta' rutina għal "operazzjonijiet ta' sajd" jew għal attivitajiet ta' estrazzjoni ta' data. Madankollu, it-test tal-proposta għandu jispeċifika li d-data tista' tiġi provduta biss jekk din tkun meħtieġa fir-rigward ta' reat kriminali speċifiku.

54. It-tielet: l-EDPS jilqa' l-fatt li l-għan ta' aċċess jkun limitat għal reati kriminali serji, bħat-terroriżmu u l-kriminalità organizzata. F'kazijiet ohra anqas serji, l-aċċess għal data dwar it-traffiku u l-lok mhux ser tkun faċilment proporzjonata. Madankollu, l-EDPS jesprimi dubji dwar jekk din il-limitazzjoni hiġa preċiża biżżejjed, speċjalment meta l-aċċess ser ikun mitlub fir-rigward ta' kriminalità serja minbarra t-terroriżmu u l-kriminalità organizzata. Il-prattika fl-Istati Membri ser tkun diverġenti. L-EDPS jenfasizza fit-taqsima IV ta' din l-opinjoni l-htieġa ta' armonizzazzjoni shiħa ta' l-elementi prinċipali inklużi fil-proposta. L-EDPS jirrakkomanda għal-hekk li d-dispożizzjoni tkun limitata għal ċerti reati kriminali serji.

55. Ir-raba': Kuntrarju għall-abbozz ta' deċiżjoni kwadru, il-proposta ma għandhiex dispożizzjoni dwar l-aċċess. Fil-fehma ta' l-EDPS, l-aċċess għal u l-użu ulterjuri tad-data ma għandhomx ikunu injorati fid-direttiva. Huma jiffurmaw parti inseparabbli mis-suġġett (ara t-taqsima III ta' din l-opinjoni).

56. L-EDPS jirrakkomanda ż-żieda tal-proposta ta' artikolu wieħed jew aktar dwar l-aċċess għad-data dwar it-traffiku u l-lok mill-awtoritajiet kompetenti u dwar l-użu ulterjuri tad-data. L-oġġettiv ta' dawn l-artikoli għandu jkun li jiżguraw li d-data hiġa użata biss għall-finijiet imsemmi fl-Artikolu 3(2), li l-awtoritajiet jiżguraw il-kwalità, il-kunfidenzjalità u s-sigurtà tad-data li jkunu kisbu u li d-data tithassar meta ma tkunx aktar meħtieġa għall-prevenzjoni, l-investigazzjoni, il-kxif u l-

prosekuzzjoni tar-reat kriminali speċifiku. Barra minn hekk, għandu jiġi stabbilit li l-aċċess f'każijiet speċifiċi għandu jkun taħt il-kontroll għudizzjarju fl-Istati Membri.

57. Il-hames: il-proposta ma fihix salvagwardji addizzjonali għal protezzjoni tad-*data*. Il-premessi sempliċiment jirreferu għal salvagwardji flegizlazzjoni eżistenti, b'mod aktar partikolari d-Direttiva 95/46/KE u d-Direttiva 2002/58/KE. L-EDPS ma jaqbilx ma' dan l-approċċ limitat ta' protezzjoni tad-*data* minkejja l-importanza partikolari ta' salvagwardji (addizzjonali) (ara t-taqsimi II ta' din l-opinjoni).

58. Għalhekk, l-EDPS jirrakkomanda l-inklużjoni ta' paragrafu dwar il-protezzjoni tad-*data*. F'dan il-paragrafu, irrakkomandazzjonijiet preċedenti dwar l-Artikolu 3(2) jistgħu jiddaħhlu, kif ukoll dispożizzjonijiet oħra dwar il-protezzjoni tad-*data*, bħad-dispożizzjonijiet relatati ma' l-eżerċizzju tad-drittijiet tiegħu mis-suġġett tad-*data* (ara t-taqsimi II ta' din l-opinjoni), mal-kwalità tad-*data* u s-sigurtà tad-*data*, u mad-*data* dwar it-traffiku u l-lok ta' dawk mhux suspetti b'reati kriminali.

Artikolu 4: Kategoriji ta' data li għandha tinzamm

59. B'mod ġenerali, l-EDPS jilqa' l-artikolu u l-anness, minhabba:

- it-teknika leġiżlattiva magħżula b'deskrizzjonijiet funzjonali fil-korp tad-direttiva u dettalji tekniċi f'anness. Li huwa flessibbli biżżejjed sabiex iwieġeb b'mod adegwat għal żviluppi teknoloġiċi u jagħti ċertezza legali liċ-ċittadin.
- id-distinzjoni bejn id-*data* dwar it-telekomunikazzjonijiet u d-*data* dwar l-Internet, minkejja l-fatt li d-distinzjoni ssir teknoloġikament anqas importanti. Mill-perspettiva ta' protezzjoni tad-*data* madankollu, id-distinzjoni hija importanti minhabba l-fatt li fuq l-Internet il-linja ta' konfini bejn id-*data* ta' kontenut u d-*data* dwar it-traffiku mhix ċara (ara, per eżempju, ir-rikonossiment fl-Artikolu 1(2) tad-Direttiva li informazzjoni konsultata fuq l-internet hija *data* ta' kontenut).
- il-livell ta' armonizzazzjoni: il-proposta tippjana livell għoli ta' armonizzazzjoni b'lista eżawrjenti ta' kategoriji ta' data li għandha tinzamm (kontra l-abbozz ta' Deċiżjoni Kwadru li fiha lista-minimu, b'margini wisa' għall-Istati Membri biex iżidu *data*). Mill-perspettiva ta' protezzjoni tad-*data*, l-armonizzazzjoni shiha hija essenzjali (ara t-taqsimi IV).

60. L-EDPS jirrakkomanda l-emendi li ġejjin:

- L-Artikolu 4, it-tieni paragrafu, għandu jkun fih kriterji aktar sostanzjali sabiex ikun żgurat li d-*data* ta' kontenut ma tkunx inkluża. Is-sentenza li ġejja għandha tiġi miżjuda: "L-Anness ma jstax jinkludi *data* li tiżvela l-kontenut ta' komunikazzjoni".
- L-Artikolu 5 jiftah il-possibbiltà għar-reviżjoni ta' l-Anness minn Direttiva tal-Kummissjoni ("komitoloġija"). L-EDPS jagħti parir li r-reviżjonijiet ta' l-Anness b'impatt sostanzjali fuq il-protezzjoni tad-*data* għandhom preferibbilment ikunu magħmula permezz ta' direttiva, b'konformità mal-proċedura ta' ko-deċiżjoni ⁽¹⁾.

Artikolu 7: Perijodi ta' żamma

61. L-EDPS jilqa' l-fatt li l-perijodi ta' żamma fil-proposta huma b'mod sinifikattiv aqsar mill-perijodi previsti fl-abbozz ta' deċiżjoni Kwadru:

- Filwaqt li jiġu miftakra d-dubbi espressi f'din l-opinjoni dwar l-evidenza tal-htieġa taż-żamma sa sena ta' *data* dwar it-traffiku, il-perijodu ta' sena jirrifletti l-prattika ta' infurzar tal-liġi, *hekk kif ġew indikati* mill-figuri li ġew provduti mill-Kummissjoni u l-Presidenza tal-Kunsill.
- Dawn il-figuri juru wkoll li, hlief f'każijiet eċċezzjonali, iż-żamma ta' *data* għal perijodi itwal ma tirriflettix il-prattika ta' infurzar tal-liġi.
- Perijodu aqsar ta' 6 xhur għal *data* relatata ma' komunikazzjonijiet elettronici li jkunu qed isehhu bl-użu biss jew prinċipalment bl-użu tal-protokoll ta' l-Internet huwa importanti mill-perspettiva ta' protezzjoni tad-*data*, ladarba iż-żamma ta' komunikazzjonijiet bl-Internet tirriżulta f'*databases* vasti (din id-*data* s-soltu ma tinzammx għal finijiet ta' kontijiet), il-linja ta' konfini ma' *data* ta' kontenut hija vaga u iż-żamma għal aktar minn 6 xhur ma tirriflettix il-prattika ta' infurzar tal-liġi.

62. Fit-test għandu jiġi ċċarat li:

- il-perijodi ta' żamma ta' 6 xhur, rispettivament sena huma perijodi-massimi ta' żamma.

⁽¹⁾ Ara fl-istess sens, l-Opinjoni ta' l-EDPS tat-23 ta' Marzu 2005 dwar il-Proposta għal Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar is-Sistema ta' Informazzjoni dwar il-Viżi (VIS) u l-iskambju ta' *data* bejn l-Istati Membri fir-rigward ta' viżi għal perijodu qasir (Par. 3.12).

- id-data hija mhassra fit-tmiem tal-perijodu ta' żamma. It-test għandu jiċċara wkoll kif id-data għandha tithassar. Fil-fehma ta' l-EDPS fornitur irid ihassar id-data b'mezzi awtomatiċi, minn ta' l-inqas abbażi ta' jum b'jum.

Artikolu 8: Htiġiet ta' hażna għal data miżmuma

63. Dan l-artikolu huwa relatat mill-qrib ma' l-Artikolu 3(2) u fih dispożizzjoni importanti li tista' tiżgura li l-aċċess f'każijiet speċifiċi jkun jista' jiġi limitat għal data speċifikament mehtieġa. L-Artikoli 8 u 3(2) jissoponu minn qabel li d-data mehtieġa hija trasmessa mill-fornituri lill-awtoritajiet u li dawn ta' l-aħħar ma għandhomx aċċess dirett għad-databases. L-EDPS jirrakkomanda li din is-suppożizzjoni minn qabel tiġi ddikjarata b'mod espliċitu fit-test.

64. Id-dispożizzjoni għandha tkun speċifikata, billi jiġi ddikjarat li:

- id-data mehtieġa hija trasmessa mill-fornituri lill-awtoritajiet (ara l-punt 63).
- Il-fornituri għandhom jinstallaw l-arkitettura teknika mehtieġa, inkluż magni tat-tiftix, sabiex jiġi faċilitat l-aċċess immirat għad-data speċifikata.
- Il-fornituri għandhom jiżguraw li membri tal-persunal tagħhom biss b'responsabbiltajiet tekniċi speċifikati jkollhom aċċess għad-databases għal raġunijiet tekniċi u li dawk il-membri tal-persunal ikunu konxji tan-natura sensitiva tad-data u jaħdmu taht regoli interni ta' kunfidenzjalità stretti.
- It-trasmissjoni tad-data għandha ssehh biss mingħajr dewmien bla bżonn, iżda wkoll mingħajr ma tiġi żvelata data oħra dwar it-traffiku u l-lok hlief dik id-data mehtieġa għall-finijiet tat-talba.

Artikolu 9: Statistika

65. L-obbligu għall-fornituri li jipprovdu statistika fuq bażi ta' kull sena jghin lill-istituzzjonijiet Komunitarji sabiex jimmonitorjaw l-effettività ta' l-implimentazzjoni u l-applikazzjoni tal-proposta preżenti. Informazzjoni adegwata hija mehtieġa.

66. Skond l-EDPS, dan l-obbligu jagħti effett lill-prinċipju ta' trasparenza. L-ċittadin Ewropew huwa intitolat li jkun jaf kemm hija effettiva z-żamma tad-data. Għal din ir-raġuni, il-fornitur għandhu addizzjonalment ikun obbligat li jżomm listi ta' illogjar u li jwettaq verifiki sistematiċi (tiegħu nnifsu), sabiex b'hekk jagħmilha possibbli għall-awtoritajiet ta' protezzjoni tad-data nazzjonali li jikkontrollaw l-applikazzjoni tar-regoli dwar il-protezzjoni tad-data fil-prattika ⁽¹⁾. Il-proposta għandha tkun emendata f'dak is-sens.

Artikolu 10: Spejjeż

67. Kif diġà ntqal fit-taqsimu II, teżisti relazzjoni diretta bejn l-adeqwatezza ta' miżuri ta' sigurtà u l-ispejjeż ta' dawn il-miżuri, jew fi kliem iehor bejn is-sigurtà u l-ispejjeż. L-EDPS għalhekk iqis l-Artikolu 10 – li jipprevedi għar-rimbors ta' spejjeż addizzjonali muriġa – bhala dispożizzjoni importanti li tista' sservi bhala incentiv għall-fornituri sabiex jinvestu fl-infrastruttura teknika.

68. Skond l-estimi fil-Valutazzjoni ta' l-Impatt mgħoddija mill-Kummissjoni lill-EDPS, l-ispejjeż ta' żamma ta' data huma konsiderevoli. Għal fornitur kbir ta' networks u servizzi, l-ispejjeż ikunu ta' aktar minn 150 miljun Euro, għal perijodu ta' żamma ta' 12-il xahar, bi spejjeż operattivi annwali ta' madwar 50 miljun Euro ⁽²⁾. Ma hemm l-ebda figuri madankollu dwar l-ispejjeż ta' miżuri ta' sigurtà addizzjonali, bhala per eżempju magni tat-tiftix li jiswew hafna flus (ara l-kumment dwar l-Artikolu 6), u lanqas dwar il-konsegwenzi finanzjarji (stmati) tar-rimbors shih ta' spejjeż addizzjonali tal-fornituri.

69. Skond l-EDPS figuri aktar precizi huma mehtieġa, sabiex tkun tista' tiġi gġudikata l-proposta fl-intier tagħha. Hu jissuggerixxi li jiġu cċarati l-konsegwenzi finanzjarji tal-proposta fil-memorandum ta' spjegazzjoni.

70. Fir-rigward tad-dispożizzjoni ta' l-Artikolu 10 nnifsu, ir-relazzjoni bejn l-adeqwatezza ta' miżuri ta' sigurtà u l-ispejjeż għandhom ikunu cċarati fit-test tad-dispożizzjoni. Barra minn hekk, il-proposta għandha ttiprovdi standards minimi għall-miżuri ta' sigurtà li jridu jittiehdu mill-fornituri, sabiex ikunu intitolati għal rimbors minn Stat Membru. Skond l-EDPS, id-determinazzjoni ta' dawn l-istandards tista' tithalla kompleta-

(1) Ara fl-istess sens, l-Opinjoni ta' l-EDPS tat-23 ta' Marzu 2005 dwar il-Proposta għal Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar is-Sistema ta' Informazzjoni dwar il-Viżi (VIS) u l-iskambju ta' data bejn l-Istati Membri fir-rigward ta' viżi għal perijodu qasir (Par. 3.9).

(2) Il-Kummissjoni tirreferi għal figuri ta' ETNO (l-assocjazzjoni ta' l-UE ta' l-operaturi tat-telekomunikazzjonijiet) and għal rapport minn MEP Alvaro dwar l-abbozz ta' Deċiżjoni Kwadru.

ment f'idejn l-Istati Membri. Dan jista' jippreġudika l-livell ta' armonizzazzjoni pplanata mid-direttiva. Barra minn hekk, għandu jittiehed kont tal-fatt li l-Istati Membri jerfghu l-konsegwenzi finanzjarji tar-rimbors.

Artikolu 11: Emenda tad-Direttiva 2002/58/KE

71. Ir-relazzjoni għall-Artikolu 15 (1) tad-Direttiva 2002/58/KE għandha tkun iċċarata, ladarba din il-proposta tiċhad din id-dispożizzjoni minn hafna mill-kontenut tagħha. Ir-referenzi fl-Artikolu 15 (1) tad-Direttiva 2002/58/KE għall-Artikolu 6 u l-Artikolu 9 (ta' dik l-istess direttiva) għandhom jiġu mhassra, jew ta' l-inqas ikunu modifikati sabiex jiċċaraw li l-Istati Membri ma għadhomx aktar kompetenti sabiex jadottaw leġiżlazzjoni fir-rigward ta' reati kriminali, addizzjonalment għall-proposta preżenti. Kwalunkwe ambigwiżà dwar il-kompetenzi li baqalhom – per eżempju fir-rigward taż-żamma ta' *data* bil-ghan ta' reati kriminali “mhux serji” – għandha titneħħa.

Artikolu 12: Evaluation

72. L-EDPS jilqa' li l-proposta fiha artikolu dwar l-evalwazzjoni tad-Direttiva, fi żmien tliet snin wara d-dhul fis-seħh tagħha. Evalwazzjoni hija aktar u aktar importanti fil-perspettiva tad-dubji dwar il-htieġa tal-proposta, u tal-proporzjonalità tagħha.

73. F'din il-perspettiva, l-EDPS jagħti parir li jiġi previst obbligu saħansitra aktar strett, li jkun fih dawn l-elementi:

- l-evalwazzjoni għandha tinkludi valutazzjoni ta' l-effettività ta' l-implimentazzjoni tad-direttiva, mill-perspettiva ta' infurzar tal-liġi, kif ukoll valutazzjoni ta' l-impatt dwar id-drittijiet fundamentali tas-suġġett tad-*data*. Il-Kummissjoni għandha tinkludi kwalunkwe evidenza li tista' taffettwa l-evalwazzjoni.
- l-evalwazzjoni għandha sseħh fuq bażi regolari (minn ta' l-inqas kull sentejn).
- il-Kummissjoni għandha tkun obligata tissottometti emendi għall-proposta, fejn ikun il-każ (bħal fl-Artikolu 18 tad-Direttiva 2002/58/KE).

VI Konkluzjonijiet

Kondizzjonijiet minn qabel

74. Huwa essenzjali għall-EDPS li l-proposta tirrispetta d-drittijiet fundamentali. Miżura leġiżlattiva li tagħmel hsara lill-protezzjoni garantita mil-liġi Komunitarja u b'mod aktar partikolari mill-kazistika tal-Qorti tal-Gustizzja u l-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem mhix biss inaccettabbli, imma hija wkoll illegali.

75. Il-htieġa u l-proporzjonalità ta' l-obbligu għaž-żamma ta' *data* – fl-intier tagħha – għandhom jiġu murija.

76. Fir-rigward ta' din il-htieġa: l-EDPS jagħraf il-bidliet fiċ-ċirkustanzi, imma s'issa għadu mhux konvint mill-htieġa taż-żamma ta' *data* dwar it-traffiku u l-lok għal finijiet ta' infurzar tal-liġi, kif stabbilit fil-proposta.

77. Minkejja dan, l-EDPS jippreżenta f'din l-opinjoni l-fehma tiegħu dwar il-proporzjonalità tal-proposta. Dan ifisser l-ewwel nett, iż-żamma ta' *data* dwar it-traffiku u l-lok wahedha mhix fiha nnifisha twegiba adegwata jew effettiva. Miżuri addizzjonali huma meħtieġa, sabiex b'hekk ikun żgurat li l-awtoritajiet ikollhom aċċess immirat u rapidu għad-*data* meħtieġa f'każ speċifiku. It-tieni, il-proposta għandha:

- tillimita l-perijodi ta' żamma. Il-perijodi għandhom jirriflettu l-htieġijiet ta' infurzar tal-liġi.
- tillimita n-numru ta' *data* li trid tiġi maħżuna. Dan in-numru jrid jirrifletti l-htieġijiet ta' infurzar tal-liġi u jiżgura li l-aċċess għal *data* ta' kontenut ma jkunx possibbli.
- ikun fiha miżuri ta' sigurtà adegwati.

Valutazzjoni generali

78. L-EDPS jenfasizza l-importanza tal-fatt li t-test preżenti tal-proposta jipprevedi armonizzazzjoni shiha ta' l-elementi prinċipali tal-proposta, b'mod partikolari t-tipi ta' *data* li trid tiġi miżmuma, il-perijodi ta' hin li matulu d-*data* għandha tinżamm, kif ukoll (il-finijiet ta') l-aċċess u l-użu ulterjuri tad-*data*.

79. Dwar xi punti, kjarifiki ulterjuri huma meħtieġa, bħal per eżempju sabiex jiġi żgurat it-thassir adegwat tad-*data* fi tmiem il-perijodu ta' żamma u sabiex jiġi prevenut b'mod effettiv l-aċċess u l-użu minn gruppji differenti ta' partijiet interessati.

80. L-EDPS jikkunsidra l-punti li ġejjin bhala essenzjali sabiex il-proposta tkun aċċettabbli mill-perspettiva ta' protezzjoni tad-*data*:

- Iż-żieda mal-proposta ta' dispożizzjonijiet speċifiċi dwar l-aċċess ghad-*data* dwar it-traffiku u l-lok mill-awtoritajiet kompetenti u dwar l-użu ulterjuri tad-*data*, bhala parti essenzjali u inseparabbli tas-sugġett.
- Iż-żieda mal-proposta ta' salvagwardji addizzjonali ulterjuri ghall-protezzjoni tad-*data* (kuntrarjament ghal referenza sempliċi ghal salvagwardji flegiżlazzjoni eżistenti, b'mod aktar partikolari d-Direttiva 95/46/KE u d-Direttiva 2002/58/KE), *inter alia* sabiex ikun żgurat l-eżerċizzju tad-drittijiet tas-sugġetti tad-*data*.
- Iż-żieda mal-proposta ta' incentivi ulterjuri ghall-fornituri sabiex jinvestu f'infrastruttura teknika adegwata, inklużi incentivi finanzjarji. Din l-infrastruttura tista' tkun adegwata biss jekk ikunu jeżistu magni tat-tiftix effettivi.

Rakkomandazzjonijiet ghal modifiki tal-proposta

81. Fir-rigward ta' l-Artikolu 3 (2):

- iż-żieda ta' dispożizzjoni sabiex ikun żgurat li individwi ghajr l-awtoritajiet kompetenti ma jkollhomx aċċess ghad-*data*. Din id-dispożizzjoni tista' tkun ifformulata kif ġej: "id-*data* tista' tkun aċċessata u/jew proċessata biss bil-ghan imsemmi fl-Artikolu 3(2)" jew "il-fornituri ghandhom effettivament jiggarrantixxu li l-aċċess huwa mogħti biss lill-awtoritajiet kompetenti".
- speċifikazzjoni li *data* tista' tiġi provduta biss jekk din hija meħtieġa fir-rigward ta' reat kriminali speċifiku.
- limitazzjoni tad-dispożizzjoni ghal ċerti reati kriminali serji.
- zieda mal-proposta ta' artikoli wiehed jew aktar dwar l-aċċess ghal *data* dwar it-traffiku u l-lok mill-awtoritajiet kompetenti u dwar l-użu ulterjuri tad-*data*, kif ukoll ta' dispożizzjoni li l-aċċess f'kazijiet speċifiċi ghandu jkun taħt il-kontroll ġudizzjarju fl-Istati Membri.
- l-inklużjoni ta' paragrafu dwar protezzjoni tad-*data*.

82. Fir-rigward ta' l-Artikoli 4 u 5:

- iż-żieda ma' l-Artikolu 4, it-tieni paragrafu, tas-sentenza li ġejja: "L-Anness ma jistax jinkludi *data* li tiżvela l-kontenut ta' komunikazzjoni".
- speċifikazzjoni li revizjonijiet ta' l-Anness b'impatt sostanzjali fuq il-protezzjoni tad-*data* ghandhom preferibbilment ikunu magħmula permezz ta' direttiva, b'konformità mal-proċedura ta' ko-deċiżjoni.

83. Fir-rigward ta' l-Artikolu 7, speċifikazzjoni fit-test li:

- il-perijodi ta' żamma ta' 6 xhur u ta' sena huma perijodi massimi ta' żamma.
- id-*data* hija mhassra fit-tmiem tal-perijodu ta' żamma. It-test ghandu jiċċara wkoll kif id-*data* ghandha tiġi mhassra, jiġifieri mill-fornitur b'mezzi awtomatiċi, minn ta' l-inqas fuq bażi ta' jum b'jum.

84. Fir-rigward ta' l-Artikolu 8, speċifikazzjoni fit-test li:

- id-*data* meħtieġa hija trasmessa mill-fornituri lill-awtoritajiet.
- il-fornituri ghandhom jinstallaw l-arkitettura teknika meħtieġa, inkluż magni tat-tiftix, sabiex jiġi faċilitat l-aċċess immirat ghad-*data* speċifikata.
- il-fornituri ghandhom jiżguraw li membri tal-persunal tagħhom biss b'responsabbiltajiet tekniċi speċifikati jkollhom aċċess ghad-*databases* ghal raġunijiet tekniċi u li daww il-membri tal-persunal ikunu konxji tan-natura sensittiva tad-*data* u jahdmu taħt regoli interni ta' kunfidenzjalità stretti.
- it-trasmissjoni tad-*data* ghandha ssehh biss mingħajr dewmien bla bżonn, iżda wkoll mingħajr ma tiġi żvelata *data* ohra dwar it-traffiku u l-lok hlief dik id-*data* meħtieġa ghall-finijiet tat-talba.

85. Fir-rigward ta' l-Artikolu 9:

- zieda ta' dispożizzjoni li tobbliga lill-fornitur iżomm listi ta' illogjar u li jwettaq verifiki sistematiċi (tieghu nnifsu), sabiex b'hekk jagħmilha possibbli ghall-awtoritajiet ta' protezzjoni tad-*data* nazzjonali li jikkontrollaw l-applikazzjoni tar-regoli dwar il-protezzjoni tad-*data* fil-prattika.

86. Fir-rigward ta' l-Artikolu 10:

- kjarifika tar-relazzjoni bejn l-adeqwatezza tal-miżuri ta' sigurtà u l-ispejjeż għandha tkun magħmula ċara fit-test tad-dispożizzjoni.
- zieda ta' standards minimi għall-miżuri ta' sigurtà li jridu jittiehdu mill-fornituri, sabiex ikunu intitolati għal rimbors minn Stat Membru.
- kjarifika tal-konsegwenzi finanzjarji tal-proposta fil-memorandum ta' spjegazzjoni.

87. Fir-rigward ta' l-Artikolu 11:

- emenda ta' l-Artikolu 15 (1) tad-Direttiva 2002/58/KE sabiex jithassru r-referenzi għall-Artikolu 6 u l-Artikolu 9 (ta' dik l-istess direttiva), jew ta' l-inqas sabiex ikunu

modifikati sabiex jiġi ċċarat li l-Istati Membri ma għadhomx aktar kompetenti sabiex jadottaw leġiżlazzjoni fir-rigward ta' reati kriminali, addizzjonalment għall-proposta preżenti.

88. Fir-rigward ta' l-Artikolu 12, emenda tad-dispożizzjoni ta' l-evalwazzjoni:

- għandha tkun tinkludi valutazzjoni ta' l-effettività ta' l-implimentazzjoni tad-direttiva.
- għandha sseħħ fuq bażi regolari (minn ta' l-inqas kull sentejn).
- il-Kummissjoni għandha tkun obbligata tissottometti emendi għall-proposta, fejn ikun il-każ (bhal fl-Artikolu 18 tad-Direttiva 2002/58/KE).

Magħmula fi Brussel fis-26 ta' Settembru 2005,

Peter HUSTINX

Kontrollur Ewropew għall-Protezzjoni tad-Data
